

Ab pašyranaści niekatorych prykladaŭ było skazana vyšej. Ab astaŭnych tut zaciemlu, što takža chormy **nistožyc, tarpatyna, patret, kalidor, saladera, levarver, limar, landar, landarka, landarstva, šaša, andynaryja, manynarka, žminda, pro-baršč, prašpart** — žjaŭlajuca ahulna-biełaruskimi. Pamiž inšaha jany zapisany ŭ pavietach Vialejskim, Vałožynskim, Ašmianskim, Lidzkim.

Pryviadu kolki prykladaŭ iz sloŭnika Nasovičavaha: **Papytajsia ŭ landarki, pačom harniec aŭsu.** Bač. 267. **Naš landar nia vieryć na krejdu.** Tam-ža. Tut majem dačynieŭnie ž landarom, randujučym karčmu. **Landarstvam zajmajecca na siale.** Tam-ža. **Limarskaja rabota. Chłapca limarstvu naŭčyli. Limar chamuty papraŭlajeć** — usie try pryklady z bač. 268. **Na andynaryji żyvieć.** Bač. 363.

Hetkim paradkam, pryviedzienyja slovy z raspodobnienymi abo ŭpadobnienymi zykami nie žjavilisia prypradkam, nia byli „pierakručany“, jak-by kamuś zdavałasja, ale paŭstali jak rezultat zakonaŭ, vytvaranych u biełaruskaj movie. Dziela taho vyšmienavanyja slovy pavinny ŭžyvacca i ŭ litaraturnaj movie biełaruskaj.

Ładny pracent prykladaŭ na raspadabnieŭnie i ŭpadabnieŭnie naležyc da slovaŭ čužych, pazyčanych u našuju movu. U čužych slovach biełaruskaja mova strełasja ž niapryrodnym joj składam zykaŭ (prykładam, niemahčyma znajści ŭ biełaruskaj movie svajho slova, u katorym było-b try **n**, jak u **Kanstancin**, abo try **t**, jak u **testament**), dziela taho — darohaju raspadabnieŭnia abo ŭpadabnieŭnia — prytarnavała jaho da svaje hukovaje pryrody.

Їмбары

У Вільні ля старое ратушы і Нямецкае вул. ё кароткая, але шырокая вуліца, званая *Їмбары*. Як сьведча гісторыя, за беларускага гаспадарства, званага Вялікім Княствам Літоўскім, ля гэтае вуліцы былі сьвірны (магазіны, склады) купцоў, прыяжджаючых з маскоўскага гаспадарства. Як ведама, *сьвіран* памаскоўску завецца *амбар*; адгэтуль назоў вуліцы *Їмбары*. Але чаму маем *і* замест *а* на пачатку гэтага назову? У мове маскоўскай нямаш пераходу *а ў і* або *ы*; нямашака гэт'кага пераходу і ў недысыміляцыйным (паўдзённа-заходнім) нарэччу беларускага языка, няма, ведама, яго й у віленскай гаворцы беларускай, належачае да гэтага нарэчча. Значыцца, ані самастойна ў мове маскоўскай, ані пад уплывам беларускае гаворкі м. Вільні *і* на месцу *а ў* слове *Їмбары* не магло ўзьнікнуць. Не магло ўзьнікнуць *і* такжа пад уплывам даўнейшай беларускай мовы літаратурнай, бо ў ёй такжа ня было пераходу *а ў ы, і*. Пераход ненацісьненага *а* перад складам з *а ў ы, і* (на пачатку слова) маем у дысыміляцыйным (паўночна-ўсходнім) нарэччу беларускага языка: там кажуць — *кызаў* зам. *казаў*, *ныжаў* зам. *нажаў* і інш. Але ці мог быць уплыў у дадзеным прыпадку паўночна-ўсходняга беларускага нарэчча? На грунце віленскім ён бяссумлеву ня мог быць. Але ў самым маскоўскім гаспадарстве гэты ўплыў вельмі добра мог стацца. Пачынаючы ад вялікага князя Аляксандра, да маскоўскага гаспадарства належыла часць беларускіх земляў з вымоваю дысыміляцыйна-акаючаю. Дыкжэ пад іх уплывам *а* перайшло ў *і ў* слове *імбары ў* мове прыяжджаючых у Вільню купцоў з маскоўскага гаспадарства. Адгэтуль вывад, што й самыя купцы гэныя, прыяжджаючыя ў Вільню, пераважна былі Беларусамі. Наагул ня ўсі тыя „Масковіціны“, што напару лучалі даўней у беларускае гаспадарства, былі запраўды Маскалямі.